

til alt, Kapitalopsamling, der mangler. Vi gik jo under Ministeriet Neergaard, ogsaa med mig som Ordfører, paa enkelte Punkter til endogsaa meget betydelige Toldforhøjelser paa Luksusvarer, og det var den Gang min Tro, at — jeg husker, jeg brugte det Udtryk — det vilde være et Varselsskud, et Varsel til Befolkningen i Almindelighed om, at nu var det Alvor, nu skulde der spares og indskrænkes. I nogen Maade er dette vel ogsaa sket, det benægter jeg ikke, men saa meget har det ikke hjulpet, at Kronen er blevet synderligt forbedret. Resultatet har altsaa været, at vi har faaet Toldforhøjelser, nogle endogsaa meget drastiske. Men naar disse Toldforhøjelser altsaa ikke har medført en saadan Indskrænkning af Vareforbruget, at Kapitalforbruget derved er blevet mindre, saa maa de valutamæssigt set siges at være forfejlede; og det mener jeg har vist sig. Jeg vil dog ikke benægte, at der har været Indskrænkninger paa visse Omraader. Og Forholdet vilde utvivlsomt blive det samme med de Konservatives Guldold, eller med en 100 pCt. Forhøjelse af Tolden eller alle de andre forskellige Forslag, der har været fremme. Thi naar en saa drastisk Forhøjelse paa Varer, af hvilke Forbruget er elastisk, som vi under Ministeriet Neergaard lagde paa visse Luksusvarer, ikke kunde hjælpe, tror jeg slet ikke paa, at det skulde hjælpe at lægge en mindre Toldforhøjelse paa nogle andre Varer, som mere er Nødvendighedsartikler. Naar en Forhøjelse til det 4—5-dobbelte af Tolden paa Silke ikke er i Stand til at hindre Forbruget af Silke i en saadan Grad, at Importen derved hemmes og Handelsbalancen forbedres, hvorledes tror man da, at en Forhøjelse med Guldoldens 50 pCt. eller med 100 pCt. skulde kunne virke til, at Befolkningen sparede saa overdrevent meget. Nej, jeg tror ikke paa det, om end jeg ikke benægter, at det kan ske i enkelte Tilfælde, og naar man ikke tror paa det, gaar man heller ikke med til at gennemføre det. Jeg ser vel, at saadanne Foranstaltninger kan have Betydning paa to Maader, dels til at skaffe Penge i Statskassen, naar Talen er om finansielle Toldsatser, dels som Beskyttelsesforanstaltning for Industrien, naar Talen er om Forhøjelse af Beskyttelsessatser. Men det er alt sammen mere eller mindre indirekte, det kommer Valutaen til Hjælp.

De Penge, der gaar i Statskassen, ja, de har ganske vist hjulpet til at fremskaffe Balance og derigennem gjort deres Nytte ad indirekte Vej, men de Penge, vi

eventuelt ad direkte Vej kommer til at yde til Beskyttelse af Industrien, de vil kun komme til at virke endnu mere indirekte derigennem, at der skabes forøget Beskæftigelse og forøget Fortjeneste for vedkommende Industri og derigennem, hvad man jo af og til hører omtale, en forøget Skatteevne. Ja, men det er saa langt ude, og det bliver saa smaa Tal i Forhold til det, Talen er om valutamæssigt, at det at lægge an paa at skabe en forøget Skatteevne virker alt for svagt og ikke er tilstrækkeligt. Jeg underkender ikke Betydningen deraf, det, vi skal have frem, er forøget Opsparing i det hele taget, men den Maade at fremkalde den paa har den uheldige Side, at den virker for indirekte og har saa mange Bivirkninger, som jeg ikke skal komme nærmere ind paa, og som Frihandelsmændene i det hele taget med Rette fremhæver med Hensyn til Beskyttelse: at den er et Indgreb i det naturlige Forhold, et Indgreb, som vi kunde komme til at kæmpe maaske i mange Tider for at slippe bort fra, og som kunde bringe saa store Vanskeligheder, at Fordelene derved slet ikke stod i noget Forhold til den svage indirekte Virkning, der muligvis kunde opnaas til Forbedring af vore Valutaforhold. Derfor kan jeg ikke, — selv om jeg aldrig vil sige „aldrig“ overfor det enkelte Tilfælde — tænke mig, at vi skulde løse Valutaspørgsmaalet gennem Toldforanstaltninger, det være sig af almen eller mindre almen Karakter. De kan være en Støtteforanstaltning paa visse Omraader, særlig en Støtte for en betrængt Industri, og en saadan har Venstre vist Villighed til at yde. Men det er ikke det, der ligger for her, hvor der er Tale om Valutaspørgsmaal, og dermed er min Stilling til Toldforhøjelser givet.

Saa var der særlig i tidligere Tid før det sidste Fald i Kronen visse Foranstaltninger, som ærede Medlemmer vil kende under Navnet „de otte Punkter“, altsaa Fragtgodtgørelse og den Slags Ting. Det er alt sammen uhyre indirekte i sine Virkninger paa Valutaen lige saa vel som Krisetold. Det var ikke direkte Valutaforanstaltninger i den Forstand, men Foranstaltninger, sigtende til at støtte enkelte betrængte Industriegrene, som man mente burde holdes paa Benene.

Tilbage af saadanne indirekte Hjælpe midler, som har været fremme i Diskussionen, er der saa den mere generelle Importregulering, saaledes som vi alle ved, den i alt Fald har været foreslaaet subsidiært, vistnok i Aaret 1920 af den da siddende Valutakom-